

Bāriņtiesas pienākumi

- aizstāv bērna vai aizgādņībā esošās personas personiskās un mantiskās intereses un tiesības;
- izskata iesniegumus un sūdzības, to skaitā iesniegumus un sūdzības par vecāku, aizbildņu, aizgādņu vai audžuģimenes rīcību;
- piedalās lietas izskatīšanā tiesā un sniedz atzinumu, ja likums nosaka vai tiesa atzīst bāriņtiesas piedalīšanos lietas izskatīšanā par nepieciešamu;
- sniedz tiesai informāciju, kurai ir nozīme lietā par personas rīcībspējas ierobežošanu, pagaidu aizgādņības nodibināšanu un rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu (piemēram, dokumentus par personas viedokli attiecībā uz rīcībspējas ierobežošanu, par dzīves apstākļu pārbaudi, par citu personu viedokli, par ziņām no sociālā dienesta, ārstējošā ārsta, ārstniecības, sociālās aprūpes un rehabilitācijas iestādes, par kredītiestādē veiktajiem darījumiem un kontu atlikumiem);
- sadarbojas ar citām bāriņtiesām, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, veselības aprūpes un izglītības iestādēm, sociālajiem dienestiem, policijas iestādēm, Valsts probācijas dienestu un tiesu izpildītājiem, lai nodrošinātu bērna vai aizgādņībā esošās personas tiesību un interešu aizstāvību;
- informē pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un kurām nepieciešama palīdzība;
- neizpauž informāciju, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērnam vai aizgādņībā esošajai personai;
- sniedz palīdzību bērnam vai aizgādņībā esošajai personai, kura pēc palīdzības vērsusies bāriņtiesā;
- uzklaua aizgādņībā esošo personu ikvienā jautājumā, kas skar šīs personas intereses;
- Kriminālprocesa likumā noteiktajos gadījumos pārstāv bērnu vai aizgādņībā esošo personu kriminālprocesā;
- informē vecāku, aizbildni, audžuģimeni vai viesģimeni par iespējamo apdraudējumu bērnam un par personas sodāmības faktu, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 44.¹ pantā noteiktajos gadījumos, kā arī informē pašvaldības sociālo dienestu par vecākiem, aizbildņiem, audžuģimenēm vai viesģimenēm, kuras ir informētas šā likuma 44.¹ pantā noteiktajā kārtībā;
- pārstāv audžuģimenē ievietota bērna personiskās un mantiskās intereses un tiesības;
- izvērtē, vai vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības, kā arī informē tiesu izpildītāju par izvērtējuma rezultātiem vai pieņemtajiem lēmumiem, ja saņemts no tiesu izpildītāja akts par to, ka lietā, kas izriet no aizgādības tiesībām, tiesu izpildītāja noteiktajā laikā un vietā bērns nav sastaps, vai arī saņemts akts par nolēmuma nepildīšanu lietā, kas izriet no saskarsmes tiesībām.

Bāriņtiesas tiesības

- pieprasīt un bez maksas saņemt no valsts un pašvaldību iestādēm, komercsabiedrībām un organizācijām ziņas, kas nepieciešamas, lai izvērtētu bērna vai aizgādņībā esošās personas tiesību ievērošanas likumību vai izlemtu bāriņtiesas kompetencē esošos jautājumus;
- pieprasīt un bez maksas saņemt no kredītiestādēm ziņas par fiziskās personas — mantojuma atstājēja — kontu atlikumiem, lai sastādītu mantu sarakstu (mantojuma inventāra sarakstu), kā arī ziņas par mantojuma masu, bērna vai aizgādņībā esošās personas vārdā veiktajiem darījumiem un kontu atlikumiem, ja vecāks, aizbildnis vai aizgādnis nesniedz bāriņtiesai pieprasīto informāciju par bērna vai aizgādņībā esošās personas mantas pārvaldību vai ir pamatotas aizdomas, ka sniegtas nepatiesas ziņas;
- veikt amatpersonu un iedzīvotāju aptauju, lai iegūtu ziņas, kas nepieciešamas aizbildņības, aizgādņības, adopcijas vai ar aizgādību saistīto jautājumu izlemšanai;

- uzaicināt personas uz pārrunām un pieprasīt no tām paskaidrojumus par bērna vai aizgādībā esošās personas personisko un mantisko tiesību aizsardzību;
- iesniegt tiesā prasības pieteikumus un pieteikumus bērna vai aizgādībā esošās personas interesēs, izņemot pieteikumus par rīcībspējas ierobežošanu un pārskatīšanu un pagaidu aizgādības nodibināšanu, kā arī prasības pieteikumus par paternitātes pieņemuma apstrīdēšanu;
- veikt pārrunas ar bērnu un aizgādībā esošo personu bez citu personu klātbūtnes;
- lūgt psihologu veikt personas vai ģimenes psiholoģisko izpēti un saņemt psihologa atzinumu par izpētes rezultātiem;
- pārbaudīt bērna vai aizgādībā esošās personas dzīves apstākļus;
- fotografēt, filmēt un iegūt skaņu ierakstus, ja bērna dzīves apstākļu pārbaudē atklājas, ka bērns atrodas dzīvībai un veselībai bīstamos apstākļos.

Bāriņtiesas uzdevumi

- apliecina darījumu, ja to slēdz attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā savu dzīvesvietu deklarējušie iedzīvotāji savstarpēji un ar citām personām un darījuma summa nepārsniedz **8537 euro**;
- apliecina līdzmantinieku un kopīpašnieku vienošanos par mantojuma vai kopīpašuma sadali (neatkarīgi no īpašuma vērtības), ja sadalāmā manta vai tās daļa atrodas attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;
- ieraksta testamentu grāmatā attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijas iedzīvotāju testamentus, pieņem glabāšanā to privātos testamentus (neatkarīgi no novēlētās mantas vērtības), kā arī pieņem bāriņtiesai glabāšanā nodoto testamentu atsaukumus (neatkarīgi no testatora dzīvesvietas);
- apliecina attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijas iedzīvotāju pilnvaras (izņemot universālpilnvaras) un pieņem pilnvaru atsaukumus;
- apliecina attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijas iedzīvotāju paraksta īstumu uz dokumentiem;
- apliecina tāda dokumenta noraksta, kopijas vai izraksta pareizību, kurš attiecas uz konkrēto personu;
- pēc līdzēju iesnieguma saņemšanas izsniedz paziņojumu par līguma grozīšanu vai uzteikšanu līdzēju pretējām pusēm, ja tās dzīvo attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;
- apliecina parakstu uz nostiprinājuma lūguma zemesgrāmatai (Zemesgrāmatu likuma 60.pants), ja viens no līdzējiem dzīvo attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;
- sagatavo dokumentu projektus.